

«ΕΣΑ: Προσοχή, εκτελούνται έργα»

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ

» Τα αίτια της εγκαθίδρυσης και της παραπέρα μορφολογικής εξέλιξης της δικτατορικής επιταξίας, έχουν τονιστεί σε αναρίθμητες αναλύσεις πολιτικοκοινωνικού όσο και ιστορικού χαρακτήρα. Οι απαίδευτοι, βλαχοπαρόκ ευτραπελισμένοι των ιθυνόντων του καθεστώτος, κατέχουν επίσης υψηλή θέση στην πυραμίδα της σάτιρας. Η πληγή συνεχίζει να φτύνει αίμα, όμως από πού; και ειδικότερα προς ποια κατεύθυνση; Ο αέρας από τους ευκαλύπτους στο ΕΑΤ-ΕΣΑ παϊνίζει στο ρυθμικό κροτάλισμα των ΕΣΑτζήδικων κλομπ. Τα δημόσια είδη τακτοποιήμένα άψογα: «Διοικητήριο», «Τμήμα Διόξεως-Αμύσου Δράσεως», «Επιλοχάδικο», «Κρατητήρια». Ξυλοδαρμίο, τάξη, και ασφάλεια. Η σιδηρά χειρ των Απριλιανών ως ενοποιημένο σώμα άσκησης εξουσίας, έχει εγγράψει τα μωλωπιζόμενα κεφάλαια της στη σύγχρονη Ιστορία. Η μέχρι τούδε χαρτογράφηση των βασανιστηρίων, οι μαρτυρίες βασανιζόμενων όπως και η ειδική μεθοδολογία που ακολουθούνταν, φρικιαστικές ανακαλύψεις ανθρωπίνου πόνου, έχουν τρυπώσει πάνω σε δεκάδες κορμιά που τόλμησαν να αντισταθούν. Ελάχιστοι μέχρι σήμερα συγγραφείς και βιογράφοι δρασκελίζουν την άλλη πλευρά, αναζητώντας τους Κεκαρμένους κάτω από τα βλοσυρά μπλε πλεκτικά. Όχι ως ταυτότητες, αλλά ως οντότητες. Ακρωτηριασμένες, βάνουσες. Πώς αποκτιώθηκαν, πώς λαγουμάσαν και το τελευταίο ξέφτι ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Από πού προέρχονται... Ερωτήματα που ο Θεόδωρος Ραχιώτης με τόλμη πρωτόγνωρη αναρτά. Ορμά στις κρυψώνας των ατόμων που επάνδρυσαν τον μηχανισμό του αφανισμού. Ο δρό-

μος του μίσους ξεκινά αθώα, σαν την τραμπάλα της παιδικής χαράς και της λότητας. Εκρήξει εσωτερικές, Ερινύες συσσωρευμένης οργής. Σε πηγαίνει με αυτόματο πιλότο μέχρι του γκρεμού την άκρη. Πάνω από όλα όμως ο ουδερκής Ραχιώτης, επιχειρηματολογεί στην έννοια του κράτους. Το κράτος σαν η εφαρμοσμένη εκδοχή της υπερβατικής εθνικής συλλογικότητας, διατρέχεται από έναν απλοϊκό κανόνα: την άσκηση της εξουσίας, δια μέσο οργανωτικών δομών. Η κοινωνία βρίσκεται εκτός. Όποιος δεν υπακούει, εξοβελίζεται. Τα «μάτια» του μυθιστορήματος είναι ο Λάμπρος Παπάνθημος. Δίπλα του όοκνος μοχλός πίεσης, ο Θεόφιλος. Αυτός που του έκλεψε τη ζωή. Ο πρώτος λειτουργεί σαν υψηλό όργανο, ένα δοχείο εντολών. Για εκείνον το κράτος εμφανίζεται με τον προστατευτικό μανδύα του πατέρα. Ο δεύτερος αποτυπώνει τον σκληρό φλοιό του κράτους, τον αριθμομά. Αμφότεροι βασανιστές επί χούντας. Τους χωρίζει ένας προαιώνιος σχεδόν ανταγωνισμός, τους ενώνει ο κοινός τόπος καταγωγής και η απόρριψη. Δuo άνθρωποι της υπαίθρου. Με καριές τόσο ίδιες και τόσο ξεχωριστές. Ο Θεόφιλος γιος μιας απολυταρχικής και άκρως καταπιεστικής δασκάλος. Η μητέρα ονειρεύεται ακαδημαϊκά μεγαλεία. Ο γιος από την άλλη διακατέχεται από κρίσεις μεγαλοϊδεατισμού. Είναι ρωμαλέος και ποθεί το κορμί της θείας του. Γίνονται εραστές για μερικές μέρες. Ο πρώτος μεγάλος του έρωτας πάνω που αφυπνίζει τις αισθήσεις του, κατακρημνίζεται ως απαγορευτικός για τα κρηστά ήθη. Η κοινωνικότητα του Θεόφιλου διακόπτεται απότομα και περνά στην εκδίκαση. Η απόρριψη στρέφεται προς την εκμετάλλευση των δεξιοτήτων της πονηριάς και της επι-

«Βασανιστές» του Θεωδωρή Κ. Ραχιώτη, Εκδόσεις: Καστανιώτη, σελ. 357, τιμή: 20 ευρώ.

ποτο χωριόταίπαιδο. Ντροπαλό με παθητική στάση. Λόγω παραστήματος διαλέγεται σαν υποψήφιος ΕΣΑτζής. Υστερα από ανηλεή βασανιστήρια και καθώνια στο Κέντρο Εκπαίδευσης, φτάνει στον πάτο των εξευτελισμών. Από αυτούς αντλεί δύναμη και με σύμμαχο την καλοσυνείδητη, επιβλητική στολή, μεταμορφώνεται σε αδίστακτο τραμπούκο. Στον διαταγμένο ένα «α» στερητικό χρειάζεται να προσθέσεις για να ξεκουβαραστεί ο φανατικός θρηυτής που ελλοχεύει στα έγκατα της λογικής.

Ο Θεωδωρής Ραχιώτης βάζει το μαχαίρι στην πληγή και κατεργάζεται την απόθνημη έκταση του πόνου, απογυμνώνοντας ταμπό και ιδεολο-

βολής. Το στέρεο κράτος της αμοιβαίας έλξης διαλύεται. Καιρός να φτιάξει τους δικούς του νόμους. Ο Λάμπρος είναι αγράμματος. Γόνος μιας απορριπτικής αγωγής. Αγνώστου πατρός. Στο χωριό αποκαλείται ως «μολός» ή «ο γιος της αυτνής». Αναθεματίζει τον εαυτό του απαξιωτικά και τον θεωρεί ένα κακοσουλόποτο χωριόταίπαιδο. Ντροπαλό με παθητική στάση. Λόγω παραστήματος διαλέγεται σαν υποψήφιος ΕΣΑτζής. Υστερα από ανηλεή βασανιστήρια και καθώνια στο Κέντρο Εκπαίδευσης, φτάνει στον πάτο των εξευτελισμών. Από αυτούς αντλεί δύναμη και με σύμμαχο την καλοσυνείδητη, επιβλητική στολή, μεταμορφώνεται σε αδίστακτο τραμπούκο. Στον διαταγμένο ένα «α» στερητικό χρειάζεται να προσθέσεις για να ξεκουβαραστεί ο φανατικός θρηυτής που ελλοχεύει στα έγκατα της λογικής. Ο Θεωδωρής Ραχιώτης βάζει το μαχαίρι στην πληγή και κατεργάζεται την απόθνημη έκταση του πόνου, απογυμνώνοντας ταμπό και ιδεολο- γίες. Επί χούντας οι υπηρεσίες ασφάλειας (ΚΥΠ, ΕΣΑ, Αστυνομία και Χωροφυλακή) ήταν ένα καλά οργανωμένο μέτωπο τρόμου. Στελεχωμένο από πρόσωπα που δεν είχαν απαρίες. Ούτε εϊδωλο στον καθρέφτη. Τους υποσχονταν ότι μετά τη θητεία, θα έχουν σίγουρα θέση στον Δημόσιο Τομέα. Τα αδικήματα παραγράφονταν. Κουκούλωμα και ασυλία. Οι πελατειακές σχέσεις που κατατρώγουν την κρατική διάρθρωση και στις μέρες μας έχουν παρελθόν βαθύ, στερεωμένο στις καταφαγωμένες πλάτες τόσων και τόσων αγωνιστών. Για τον Θεόφιλο η χούντα είναι το όχημα κοινωνικής αναρχίας. Για τον Λάμπρο είναι ένα μέσο αναβάτησης της εξουθενωμένης αυτοπεποίθησης και παράλληλα η υπηρεσία μιας αναγκαίας όσο και αδιασάλευτης ιεραρχίας. Οφρεμιστής ο πρώτος, κυνηγόςκυλο ο δεύτερος. Κρίκοι της ίδιας προπαγάνδας, που έδωσε το εναρκτήριο λάκτισμα για ένα υπερτροφικό κράτος, που τα μέλη του αποζητούν εύκολα και γρήγορα εξουσία με οποιοδήποτε κόστος. Το δίλημμα παραμένει έωλο: Γεννέσονται βασανιστές ή γίνονται; Κατά τον Θεωδωρή Ραχιώτη η αποκοτιά χιζείται αργά. Πυροδοτείται από ένα μακρύ φιτίλι ατάκτως ερριμμένο όπου σφίγγεται γύρω από τα πρώτα βήματα της κοινωνικοποίησης του ατόμου. Όμως εκεί που το στάδιο της απόλυτης ελευθερίας του ατόμου, αντεστραμμένο συναντά την ακαλίωτη εξουσία. Ο ύμνος του αυταρχισμού, ακούγεται στη διαπασών. Τα πρώτα μυθιστορήματα του Θεωδωρή Ραχιώτη ανατέμνει θαρραλέα το ζώφο, που σφράγισε την πορεία της νεότερης μας Ιστορίας. Μια χαρική μνήμη, ένα παράθυρο στο μέλλον.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ

Αναζητώντας τον δολοφόνο στο σημερινό Πεκίνο...

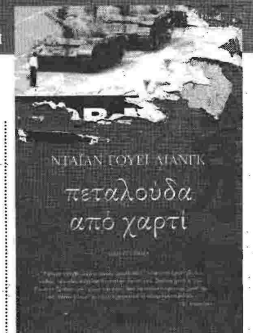
» Η Μίλι Γουάν, νεαρή, δραστήρια, έντιμη, ασυμβίβαστη, ευαίσθητη και επιμονή δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από μια δυτική ντετέκτιβ. Οπόσο καμά δυτική ομολογός της δεν θα ήθελε να είναι στη θέση της. Δεν είναι εύκολο, βλέπεις, να αναζητήσεις την αλήθεια σε μια χώρα που δεν έχει κλείσει τους λογαριασμούς με το παρελθόν της, που αναζητά τον σύγχρονο βηματισμό της μέσα από το δικασμένο της πρόσωπο και στην οποία εκτός όλων των άλλων απαγορεύονται οι ιδιωτικές έρευνες. Τη γνωρίσαμε στο «Κινέζικο Πετράδι», το πρώτο αστυνομικό μυθιστόρημα της Νταϊάν Γουέι Λιάγγκ, να παίρνει το βάπτισμα

του πυρός στην έρευνα και ταυτόχρονα να αναμετράται με το προσωπικό και οικογενειακό της παρελθόν στα χρόνια της πολιτιστικής επανάστασης. Αυτή η διπλή αναζήτηση την ακολουθεί και στην «Πεταλούδα από χαρτί». Αρκετά πιο έμπειρη πλέον, εξ΄ ίσου ευαίσθητη, αυτή τη φορά η Μίλι Γουάνγκ αναζητά τη διάσημη νεαρή τραγουδίστρια της ροκ, η εξαφανισμένη της οποίας έχει αναστατώσει τη μουσική βιομηχανία του Πεκίνου. Η αναζήτηση του δολοφόνου, εν τέλει της Κάιλι, αλλά και της χάρτινης πεταλούδας που βρέθηκε στο ημερολόγιό της, θα οδηγήσει τη νεαρή ντετέκτιβ από τα πολυτελή κτήρια του

Πεκίνου, εκεί που διαβιώνει πολυτελώς η νέα ντελεγκέντσια αυτού του ιδιότυπου κινεζικού καπιταλισμού, στις παραγωγειονίες των χουτόνγκ, όπου οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης, οι απαγορευμένες παράδοσεις και οι δυσειδαιμονίες συνθέτουν την άλλη όψη της κινεζικής πραγματικότητας. Σε μια παράλληλη διαδρομή ο άρτι αναμφώφωθεις και αποφυλακισθείς Λιν ο οποίος συνελήφθη μετά τη σφαγή της Τιέν αν μεν, αναζητά το δικό του παρόν. Και είναι αυτό το «φάιντασμα» της Τιενανμεν που στοιχειώνει τις μνήμες και τις εννοχές της Μίλι Γουάνγκ, το παρελθόν του Λιν. Οι δρόμοι τους εν τέλει θα δια-

σταυρωθούν σ' αυτό το γοπητικό μυθιστόρημα όπου ο φόνος είναι απλώς η αφορμή προκειμένου να αποτυπωθεί η σημερινή εικόνα του Πεκίνου τόσο μακρινού από τις δικές μας δυτικές προλήψεις, όσο που ωστόσο φαίνεται να αποσκαλεί περισσότερο την Νταϊάν Γουέι Λιανγκ και σ' αυτό το μυθιστόρημά της είναι η πρόσληψη της ιστορίας της πατρίδας της από τους ίδιους τους συμπατριώτες της, ο τρόπος που διαμορφώνεται η συλλογική μνήμη σ' ένα καθεστώς που όχι απλώς απαγορεύει, αλλά ποινικοποιεί οτιδήποτε ανασφύρει στην επιφάνεια το πρόσφατο ιστορικό και το σπουδαίο πολιτισμικό παρελθόν

ΤΗΣ ΠΟΥΛΥ ΚΡΗΜΝΙΟΤΗ

της χώρας. Και κατορθώνει τελικά να αποδώσει πειστικά το πραγματικό πρόσωπο μιας χώρας αναδεικνυόντας το μέγα από τα πολλαπλά ειδώλά του. Η μετάφραση είναι της Νίνας Μπούρη. (Εκδ. Πατάκη, σελ.288, τιμή:15,70 ευρώ).